

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ב' שבט תשפ"ב | דף היומי בבלי: מגילה כג | דף הכולל: מועד קטן כו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרע"ח עד תחילת סימן תר"פ.
מוסר: דבר בעיתו - פרק ט' מאות ד' "על ידי זה" עד אות ו' "גם ידע".
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פתיחה 'אבל טובת האדון' עד 'וכאשר נעמוד'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

האורח הבלתי קרוא התעקש שיאמרו קדיש. ומה התברר בסוף? | הנהג הציע לי טרמפ: "אל תפחד, אני אמנם ערבי, אבל..." | "למה זכיתי דווקא בהגרלה של יום שני" – מונולוג מרגש | 2308

על דא ועל הא

האברך ראה שמדובר בערבי וחשש להצטרף
לנסיעה, אבל הנהג הרגיעו ואמר לו: "אל
תחשוש ממני, נכון שאני ערבי, אבל..."

סיפורו של אברך מכולל 'בית דוד' בחולון

שלכם, ולמדתי להעריך את התורה של היהודים ואת לומדיה...
האברך שמע את הדברים ונכנס למונית, והנהג הערבי המשיך
לספר לו על עיסוקו כשוטף-רצפות בביתו של אותו גדול, 'ובמשך
השנים שהייתי שם ראיתי את מסירותו לעם ישראל כולו, ונוכחתי
בגדלותו הענקית ובמידותיו האציליות, שלא נמצאות באף אומה
ולשון. למדתי להעריך גם את תורת ישראל, והבנתי שאף תורה
אחרת בעולם אינה מתקרבת לערך המצוות של העם היהודי'.
הערבי סיפר לאברך שפעם כאשר אימו היתה חולה, הוא
בא אל הגדול וביקש שיתפלל עליה. 'הרב רשם את השם שלה,
והתפלל, ואכן היא הבריאה וחיה עוד שנים רבות', סיפר. קידוש
השם גדול היה באותה נסיעה.
(קול ברמה, ביטאונה של רמת אלחנן בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

לאחרונה פורסם על אדם בעל זהות מפוקפקת, שעסק
בנקיון ביתו של אישיות בטחונית בכירה ביותר, והתגלה לבסוף
כמרגל שהעביר לאירן סודות מהבית שבו עבד. הפרשה עוררה
הד תקשורת רב, אבל את הסיפור שיסופר כאן איש אינו יודע,
והוא מגלה על ההערכה העצומה שחשים אפילו עובדים ערבים
המועסקים בבתיהם של גדולי התורה, ורואים את אצילותם
וחשיבותם...

הסיפור היה בפיו של אחד האברכים בכולל 'בית דוד' בחולון,
שעמד בתחנת אוטובוס לירושלים ולפתע עוצר לידו רכב, והנהג מציע
לו להיכנס. האברך ראה שמדובר בערבי וחשש מלהצטרף לנסיעה,
אבל הנהג הרגיעו ואמר לו כדברים האלה: 'אל תחשוש ממני, נכון
שאני ערבי, אבל במשך שנים עבדתי בביתו של אחד מגדולי הדור

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

באחד הימים הופיע יהודי כבן ארבעים להשתתף בשיעור. וכשסיימו, הכריז הלה: "קדיש!". בני החבורה ראו כן תמהו - האחד בא לגור וישפוט שפוט? ובפרט שכל אחד מחברי השיעור יכול להיות סבא שלו... ומה עוד שהם רק שבעה אנשים. אך הלה התעקש...

מה' מצעדי גבר כוננו - סיפור מיוחד מנפלאות ההשגחה העליונה

שלם. וכן עשה. אחר כמה רגעים נכנס עם כמה אברכים להשלמת המנין, נטל סידור בידו ונתנו לר' מיכאל ואמר לו - אתם תגידו הקדיש, וכן הווה.

בהגיעו הביתה שמע ר' מיכאל כי אחותו הדרה בארה"ק (והיא א"ח להגאון רבי דוד זינגרביץ ז"ל משגיח בישיבת פוניבז' המעטירה), שגם היא לא הייתה צעירה בימים, חיפשה אותו כמה וכמה פעמים, אחר שהיום חל היא צ"צ (יום השנה) של זקנם, והיא היתה 'ממונה' להזכירו בכל שנה ושנה לומר 'קדיש' עליו, והיום לא הצליחה להשיג אותו בטלפון...

אז ראו 'נפלאות' השגחת הבורא, שהכניס יהודי צעיר להשתתף בשיעור - שמעולם לא ראו אותו שם וגם לא לאחרי המעשה, והלה מחליט מאליו שצריך לומר קדיש, ונותן את הסידור בדיוק לר' מיכאל. כי הקב"ה הוא מסובב כל הסיבות להביא הדבר כפי הכוונה העליונה, ומה' מצעדי גבר כוננו.

(באר הפרשה)

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: פלאי פלאות שמעתי מאחד מחשובי בני החבורה שליט"א אודות זקנו הרה"ג רבי מיכאל דרייפוס ז"ל מניו יארק, אשר בשנותיו האחרונות כשהוא מעל ל'גבורות שמונים', נהג להשתתף דבר יום ביומו בשיעור דף היומי, והוא היה ה'קטן' בין בני החבורה.

באחד הימים, הופיע איש 'צעיר' כבן ארבעים והשתתף בשמיעת השיעור, בגמר השיעור הכריז הלה: "קדיש!". בני החבורה ראו כן תמהו - האחד בא לגור וישפוט שפוט, ובפרט שכל אחד ממשתתפי השיעור יכול להיות זקנו... ומה עוד שמנין בני השיעור אינו עולה על ז' חברים.

אך הלה התעקש [וכבר אמרו חז"ל (סוטה מט.) 'ואלא עלמא אמאי קא מקיים וכו' ואיהא שמיה רבא דאגדתא' - על אמירת אמן יהא שמיה רבה שעונין בקדיש דרבנן אחר אמירת השיעור], ואמר המתינו לי, וברגע כמימריה אצרף מעוברי אורח עד מנין

"אני שמח לבשר לך" - אמר האיש - "כי זכית בהגרלה במסגרת ישיבה על קברו". בהגרלה של יום שני? - שמע את עצמו שואל. "כן", השיב הלה אחרי בדיקה קצרה, כשהוא אינו מביין מדוע משנה כל כך באיזה יום זה היה. אך מיודענו הבין-גם-הבין...

הארה מהשמים

אך מיודענו הבין-גם-הבין.

לא קל היה עבורו אותו שבוע, וכך גם באותו יום שני. מחמת עדינות הדברים לא נפרט אף לא ברמז, אך בהחלט קשה להבין מהיכן שאב כוחות שכאלו. היה זה ביום שני סמוך לחצות, כשהוא מצא עצמו עייף גופנית ומותש נפשית, מפורק כמעט לגמרי מהקושי-המטלטל. הוא כבר ראה עצמו אחרי קריאת שמע עובר לעולם החלומות בניסיון לאגור כח ומוח ליום הבא, אך אז הוא נזכר, והצטרר - - -

'הרי אני יהודי!' - שחזר לי את מחשבותיו אז - 'לא למדתי היום כלום. איך אלך ככה לישון'. כמעט בלי לחשוב החליט לקבוע

הרה"ח ר' אהרן כהן

מספר לא מזוהה הבהב על הצג. לרגע הרהר האם לענות או לא, אך כמו באופן אוטומטי נשלחו אצבעותיו והוא לחץ על מקש המענה. "הלו?".

"אני שמח לבשר לך" - אמר האיש שמעבר לקו - "כי זכית בהגרלה היומית שנערכה בין לומדי ה'דף היומי' במסגרת 'ישיבה על קברו'..."

"בהגרלה של איזה יום? - יום שני?" שמע את עצמו שואל. "כן", השיב הלה אחרי רגע של בדיקה, כשהוא אינו מביין מה כל כך משנה באיזה יום.

משמיא", שיתף אותי ברגש. "כאילו שלח לי הקב"ה מסר משמים: אני איתך, אני מעריך אותך. תמשיך ותתחזק, תתחזק ותמשיך..." בתודה ליהודי היקר על גילוי-הלב לתועלת חיזוק רבבות אלפי קובעי העתים לתורה. לתגובות לכותב a0533185209@gmail.com

עובדות בשטח. גמרא מגילה גדולה נשלפה מהארון והוא התיישב ללמוד את ה'דף היומי'. בסיום הלימוד החליט להמשיך עד הסוף כהרגלו, להוסיף דקות מספר לסיכום הלימוד במערכת 'תלמודו בידו', אחר כך המשיך בהנאה במערכת 'שיבה על קברו'... "הטלפון על הזכייה בשבוע שאחרי זה, היה עבורי הארה

פרשת השבוע

האח הצעיר ניסה לסרב לקבל את המתנה הגדולה, אך אחיו המבוגר חיבקו, בירכו לשלום ועזבו במהירות את המקום, לא לפני שתחב ליד אחיו מעטפה ובה 2,000 שקלים. והסיפור עדיין לא נגמר...

מעשה החסד ששבר את כל המחיצות

דמי הרכישה הסתכמו בסכום של 3000 שקלים, ועכשיו האח ממחר לנסוע לדירת אחיו הצעיר. דפק בדלת הבית, ומה רבה היתה הפתעתם של בני הזוג, כאשר ראו בפתח ביתם את כל השקיות הרבות, המלאות בכל מכל כל, בכמות כזו שתספיק להם לזמן ממושך.

האח הצעיר ניסה לסרב לקבל את המתנה הגדולה, אך אחיו המבוגר חיבקו, בירכו לשלום, ועזבו במהירות את המקום, לא לפני שתחב ליד אחיו מעטפה ובה 2,000 שקלים. והסיפור עדיין לא נגמר...

באותו ערב ממש, הוזמנה אשת האח הצעיר לחתונתה של אחת מחברותיה, אך מפאת מצב רוחה הירוד, לאור המצב העגום בבית הריקם, אמרה לבעלה בתחילת הערב, שלא תלך לחתונה. אבל עתה, לאחר שהבית התמלא בכל טוב, הדבר השפיע גם על מצב רוחה וכעת היא מחליטה לצאת אל החתונה... (יש קשר בין חסרון תבואה ומחיה בבית, למצב רוחה של בעלת הבית. בבא מציעא נ"ט.).

מיהרה אפוא האשה לאולם השמחות, ובסיעתא דשמיא הצליחה להגיע לחופה. והנה היא מבחינה, בבחורה שעומדת לצידה, שפיה אינו פוסק מתפילה ובקשה, ומעיניה זולגות דמעות כמים... החופה הסתיימה, והאשה מחליטה לפנות אל אותה בחורה: "עמדתי לצידך וראיתי שענייך לא פסקו מלבכות, אשמח אם תספרי לי את אשר על ליבך, ואולי אוכל לעזור או להצטרף לתפילותיך..."

"אני מעוכבת שידוך כבר זמן רב", סיפרה הבחורה, "פשוט התחננתי בעת הרצון של החופה אל הבורא, וביקשתי שיעזור לי למצוא בעל טוב ולבנות בית של תורה".

לאחר בירור קצר אודות פרטיה של הבחורה, אמרה לה האשה: "יש לי הצעה מעולה בשבילך, בחור טהור לב, מתוקן במידותיו, ממש כליל המעלות!". המדובר היה, כמובן, בגיסה מעוכב השידוך! ובכן, השידוך יצא אל הפועל, ותוך זמן קצר נגמר בכי-טוב...

התברר אפוא, שמעשה החסד המופלא של האח, הוא שגרם

מעשה מיוחד ומרגש, אירע בבחור מוכשר ובעל מדות, שהיה מעוכב שידוך זמן רב. הבחור כבר הגיע לגיל 28 ועדיין לא זכה למצוא את זיווגו. כל החברים מסביב כבר מצאו את ה'אבידה', וזכו להקים את ביתם, ואף לראות צאצאים, ואילו הוא נותר לבד ואינו מצליח למצוא את בת זוגו.

כשאחיו הצעיר הגיע לפרקו, אמר לו האח המבוגר: "אני דורש ממך, שלא תחשוש כלל מ'לעקוף' אותי. איני מוכן בשום אופן שתתעכב ולו לזמן מועט בגללי... ואברך אותך בלב שלם, שתזכה לבנות במהרה את ביתך".

ואכן, בחלוף זמן קצר זה קרה - האח הצעיר בא בברית האירוסין. במשך כל תקופת האירוסין, ליווה את אחיו הצעיר בכל פרטי הפרטים הקשורים לנישואין, ללא הענקת דריסת רגל למידות הקנאה, התחרות, ושאר מידות רעות שמכלות את האדם בעודו חי. חולפת עוד שנה, ועוד שנה, ומיודענו כבר בגיל 30. השידוך לא נראה באופק, וליבו היה שבור מתמיד. באחד הימים, החליט להתקשר אל אחיו הצעיר, משום שכבר כמה שבועות לא שוחח עמו. כבר בתחילת השיחה, כששאל לשלום אחיו הצעיר, הלה השיב, כשאנחת צער נשמעת בקולו: "ה' יעזור, ה' יעזור".

לאח המבוגר, לא היה קשה להבחין שמשוהו קורה אצל אחיו. ניסה לברר מה עובר עליו, ולאחר שהרבה להפציר בו שיספר לו את האמת, האח הצעיר סיפר: "נקלענו למצב כלכלי לא פשוט. מחר ערב שבת, והבית ריק לגמרי. אין לנו שום אפשרות לרכוש צרכי שבת..."

האח המבוגר שומע את הדברים וליבו נחמץ. הוא מיהר להיפרד מאחיו בברכת שלום, ושם פעמיו, מבני ברק, לעבר עירו הדרומית של האח, לא לפני שלקח עמו כמה אלפי שקלים שנטל מחסכוניותו (שלא היו רבים כלל). כשהגיע לעיר, נכנס לסופר-מרקט מקומי, ומילא כמה עגלות בכל המוצרים הנצרכים, פירות וירקות, לחם ושתייה, בשר ודגים, מוצרי חלב, מצרכי בישול, חומרי ניקיון וכו'.

לעשיית צדקה, ועוד באותו הערב, הצמיח את ישועתם של השניים ובניית ביתם הנאמן!

(אוצרות הפרשה מתוך 'פריו מתוק')

לגיסתו ללכת לחתונה, ושם, למצוא עבורו בחורה מיוחדת, שבאותם רגעים שפכה נפשה מתוך שברון-לב לפני בוראה, והבורא יתברך שמע את תחנוניה, וראה את מסירותו של הבחור

יהלומים מגדולי ישראל

הסיפור הזה גרם בישיבה לעגמת נפש גדולה, וכמה בחורים החליטו לעלות ולשאול את המשגיח ר' יחזקאל מה הפשט בזה. והנה כשהתקרבו סמוך לחדרו, הם שומעים אותו מדבר עם הקב"ה...

שיצא מתחת ידם כשאינו בין החיים. הסיפור הזה גרם בישיבה לעגמת נפש גדולה... וכמה בחורים החליטו לעלות ולשאול את המשגיח ר' יחזקאל מה הפשט בזה.

כשהם התקרבו סמוך לחדר שלו, הם שומעים אותו מדבר עם הקב"ה: "רבנו של עולם! אני עובד אותך כל השנים באמונה. למה הגוי הזה זכה למה שאני לא זכיתי?... הוא זכה למסור נפש על ישראל, והיום הוא נמצא בדרגה גבוהה ועצומה, למה אני לא זוכה לזה???"

כמובן שהם ברחו משם כל עוד רוחם במ... כבר לא היתה להם שאלה.

(ארחות חיים)

שח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א:

סיפר לי הרב בורנשטיין זצ"ל מחדרה, שהיה תלמיד מובהק של המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין בשנחאי:

פעם היתה תכנית זדונית של היפנים ימ"ש לרמות את כל היהודים בשנחאי. הם רצו לקחת את כל היהודים ולהכניס אותם לתוך אוניה שכביכול תקח אותם לחוף מבטחים, והם תכננו להטביע אותה באמצע הדרך, ר"ל. אך נתגלגלו הדברים, ואחד מהגויים, מהחשובים שבהם, גילה את סוד העניין, ונהיה מזה רעש גדול, עד שהתכנית התבטלה והישיבה ניצלה.

היפנים בכעסם אסרו את הגוי הזה והתנקמו בו קשות, עד

סגולות וישועות

"מי שיאמר תפילה זו בדמע, בין חולה ובין בריא בשעת צרה, יתרפא וינצל..."

David Cohen/Flash90

התפילה שנמסרה לחזקיהו המלך מהשמים

מִכְתָּב לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלְתּוֹ וַיְחִי מִחֲלוֹ: אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּדַמִּי יָמִי אֲלֶכָה בְּשַׁעְרֵי שְׂאוֹל פְּקַדְתִּי יָתֵר שְׁנוֹתַי: אֲמַרְתִּי לֹא אֲרָאָה יְהוָה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים לֹא אֲבִיט אֲדָם עוֹד עִם יוֹשְׁבֵי חָדָל: דוֹרֵי נֶסֶע וְנִגְלָה מִנִּי אֶהְיֶה רַעִי קְפַדְתִּי כְּאִרְג חַיִּי מִדְּלָה: בְּצַעֲנֵי מַיִם עַד לִילָה תִשְׁלִימֵנִי: שׁוֹיֵתִי עַד בְּקֶר כְּאִרְי כֵּן יִשְׁבֵר כָּל עֲצָמוֹתַי מַיִם עַד לִילָה תִשְׁלִימֵנִי: כְּסוֹס עֲגוּר כֵּן אֲצַפְצֵף אֶהְיֶה כַּיּוֹנָה דָלוּ עֵינַי לְמָרוֹם אֲדַנִּי עֲשֵׂקָה לִי עֲרַבְנִי: מַה אֲדַבֵּר וְאֲמַר לִי וְהוּא עֹשֶׂה אֲדַדְּהָ כָּל שְׁנוֹתַי עַל מַר נַפְשִׁי: ה' עֲלִיָּהֶם יִחִיו וְלִכֹּל בְּהֵן חַיִּי רוּחִי וְתַחֲלִימֵנִי וְהַחֲיֵנִי: הִנֵּה לְשָׁלוֹם מַר לִי מַר וְאַתָּה חֲשַׁקְתָּ נַפְשִׁי מִשְׁחַת בְּלִי כִּי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרַי גִּוְךָ כָּל חֲטָאִי: כִּי לֹא שְׂאוֹל תוֹדֶךָ מוֹת יְהַלְלֶךָ לֹא יִשְׁבְּרוּ יוֹרְדֵי בּוֹר אֶל אֲמַתְךָ: חִי חִי הוּא יוֹדֶךָ כְּמוֹנֵי הַיּוֹם אֲב לְבָנִים יוֹדֵעַ אֶל אֲמַתְךָ: ה' לְהוֹשִׁיעֵנִי וּנְגַנּוֹתַי נִגְנְנוּ כָּל יְמֵי חַיִּינוּ עַל בֵּית ה'.

בספר 'ליקוטי צבי' (עמ' 22) הביא מספר 'סוד מישרים', כי התפילה שאמר חזקיהו המלך כשהיה חולה ונתרפא (ישעיהו ל"ח מפסוק ט ועד פסוק כ), נמסרה לחזקיהו מן השמים בעת שעשה תשובה בדמע, וגילו לו כי מי שיאמר תפילה זו בדמע, בין חולה ובין בריא בשעת צרה, יתרפא וינצל מכל דינים החמורים הנגזרים בשמים עכ"ד.

ובס' טעמי המנהגים עמ' ש"ט הביא סגולה זו, וכתב בשם בעל 'ווי העמודים' דאף אם לא נתעורר לבכי בשעת אמירת תפילה זו, מ"מ יאמר התפילה עם "קול בכי" וזה נחשב קצת לבכי, וגם אם ירבה כמות האמירה הרי זה יחשב בערכו לאיכות האמירה בדמע. וכן יש אומרים שאם החולה עצמו אינו יכול לומר תפילה זו שיבקש מקרוביו וידידיו שמצטערים בצערו שהם יאמרו התפילה בעבורו.

מתי מותר לגלות לקונה שהמוכר רימה אותו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

בהצטרף מספר תנאים: שלא יגדיל בסיפורו את העוולה יותר מדי; שיתכוון לתועלת, ושבאמת תהיה תועלת - וכגון, אם הקונה איננו 'טיפוס' שילך לתבוע את המוכר, אסור לספר לו, כי ממילא לא יעשה מאומה; וכן, אם הוא משער שהמוכר ישמע לתוכחתו, עליו לנסות להוכיחו קודם.

וישנו תנאי נוסף: אם הוא יודע שהקונה הוא אדם שהולך רכיל, ויספר למוכר שפלוגי אמר לו כך וכך אודות הסחורה שקנה וכו' - כותב החפץ חיים: "צריך עיון אם מותר לספר לאיש כזה את האמת", מפני שהוא מכשיל אותו באיסור רכילות [אלא אם כן הוא יודע שאם יזהירו שלא לספר למוכר, הוא ישמע בקולו]. הרי לנו עוד הפסד, כאן בעולם הזה, כתוצאה מעוון רכילות. לקונה ירא שמים השומר על לשונו מותר לספר, וכך הוא יוכל להציל את ממונו, ואילו הרכלן הפסיד, משום שאסור לספר לו.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי בחפץ חיים, אנו למדים על מצווה נדירה יחסית. בתורה נאמר 'מדבר שקר תרחק', אולם ישנם מצבים שבהם אמירת דבר שבעינינו אינו אמת - לא רק שאין בה איסור אלא אדרבה, היא מצווה.

כלפי מה הדברים אמורים? אדם קנה חפץ, והמוכר רימה אותו - בדמי המקח או בטיב הסחורה וכדו', אולם זהו מצב שבו על פי דין תורה אין הקונה יכול לחזור בו ולבטל את המקח - אסור לומר לו שהמוכר רימה אותו או שהסחורה גרועה או יקרה וכו', כיון שאין בזה כל תועלת עבורו. ולא זו בלבד, אלא אף מצווה לשבח בעיניו את המקח, ואין בזה איסור משום 'מדבר שקר תרחק', וכמו שאמרו חז"ל בכתובות: "הרי שלקח מקח רע מן השוק וכו', הוי אומר ישבחנו בעיניו".

ומה הדין במקרה שבו על פי דין תורה כן יכול הקונה לבטל את המקח ולהחזיר לעצמו את כספו? כאן יהיה מותר לומר לו,

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מגילה דף כג

מהו דבר שגדולי הדור לא יכולים?

כל דבר שבקדושה לא היא פחות מעשרה

עמדו לעזוב את המקום, לאחר שנואשו מהסיכוי למצוא מנין לתפילה.

אולם מיודענו, אשר הקפיד מאז ומעולם על תפילה במנין בכל מחיר, לא הסכים להרים ידיים ולוותר. הוא התחנן בפני אותם שני יהודים כי ימתינו עוד שעה קלה, תוך שהוא מתחייב כי ידאג למנין כדת וכדין. במקביל, התקשר הלה לתחנת מוניות קרובה, והזמין שבע מוניות אל השטיבלאך, תוך שהוא מבקש מראש המתנה של רבע שעה במקום...

מאחר ומדובר היה בשעת לילה מאוחרת, לא חלפו אלא רגעים ספורים עד שהגיעו המוניות למקום. מבלי לאבד רגע, ביקש מיודענו מהנהגים כי יאילו להצטרף ולהשלים מנין בשעת ההמתנה, חילק כיפות לאלו מביניהם שלא היו שומרי תורה ומצוות, וכך, החלה עד מהרה התפילה במנין של יהודים יקרים, אשר חלקם זכו בעקבות כך להתפלל תפילת ערבית, אחרי תקופה ארוכה בה לא זכו לכך...

רבע שעה לאחר מכן, הסתיימה התפילה, ומיודענו שלף את ארנקו וביקש לשלם לנהגי המוניות את המגיע להם. אולם כאן, ציפתה לו הפתעה: כל הנהגים, עד האחרון שבהם, סירבו לקבל כל תשלום. "אנו גובים תשלום על עבודה, ואילו תפילה - אינה עבודה!", הבהירו הללו, ושלושה מביניהם אף הכריזו כי מאותו היום ואילך יפקדו את בית הכנסת מדי ערב...

הרי לנו דבר פלא: יהודי, גם אם הוא רחוק מתורה ומצוות - מכיר בכך שהמצוות הינן בגדר 'זכות' ולא בגדר 'עמל'! ובכן, נקודה זו רמוזה בדבריו של בלעם הרשע, שאמר כי "לא ראה עמל בישראל" (במדבר כג כא), כלומר, בלעם הזכיר את מעלתם של ישראל, שבכל המצבים אינם מתייחסים אל המצוות כ'עול' וכ'עמל' - אלא כזכות גדולה ונפלאה!

הגמרא אומרת שכל דבר שבקדושה לא היא פחות מעשרה, כתיב הכא "ונקדשתי בתוך בני ישראל" וכתוב התם (במדבר ט ו) "הבדלו מתוך העדה הזאת", מה להלן עשרה אף כאן עשרה. מכאן רואים אומר הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע את גודל ערכו וחשיבותו של כל איש מישראל, שהרי אף אם יתכנסו יחדיו תשעה גאוני עולם צדיקים וחסידים, לא ניתן להרכיב מהם "מנין" לתפילה בציבור, ואילו עשרה יהודים פשוטים, אף אם הם עמי הארצות, יכולים להצטרף למניין ולאמירת "קדושה". (גליון נר רחמים)

מובא בשם הגר"ח מבריסק שאין קדושה פחות מעשרה מישראל שנאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', והנה מלאכים אפילו לרבבות אינם מנין שיכולים לומר קדושה שהרי אין קדושה רק בעשרה ישראלים, ולכן רק אחר שישראל מקדשים יכולים המלאכים לקדש בשמים.

והוסיף לבאר שזהו הנוסח 'כתר יתנו לך מלאכים המוני מעלה עם עמך קבוצי מטה' רק כאשר יש בישראל קבוצי מנין אזי יחד עם ישראל אומרים המלאכים שירה יחדיו, מבהיל כח מנין של ישראל, וא"כ ישראל רק מקרי"ס נהפכו לצבור שאמרו שירה שהיו דבר שבקדושה, ושוב תלויים המלאכים בהם.

סיפר הגאון רבי מרדכי פרוינדליך זצ"ל: מעשה ביהודי, אשר בעקבות שרשרת של עיכובים בלתי צפויים - מצא את עצמו בשעת לילה מאוחרת, הרבה אחרי חצות, בדרכו אל השטיבלאך שבשכונת 'זכרון משה', כשהוא מבקש להתפלל תפילת ערבית במנין. בשעה זו, הסיכוי למצוא עשרה יהודים אשר טרם התפללו תפילת ערבית - היה נראה קלוש למדי: כאשר הגיע אל השטיבלאך, הוא מצא שם שני יהודים בלבד, וגם הם כבר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מדוע ראוי להתפלל מנחה בערב שבת חנוכה לפני הדלקת הנרות?

חנוכה והאשה מדליקה נרות שבת - כפי שהוא ברוב הבתים - יש להקדים את הדלקת נרות חנוכה להדלקת נרות שבת. וכתבו הפוסקים, שבערב שבת זו יש להתפלל מנחה לפני הדלקת הנרות, משום שתפילת מנחה היא כנגד קרבן תמיד של בין הערבים, והדלקת הנרות היא זכר לנס שנעשה בהדלקת הנרות בבית המקדש, שהיתה לאחר הקרבת התמיד.

[שו"ע תרעט, א, שע"ת א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 2]

בערב שבת חנוכה, מדליקים תחילה את נרות החנוכה, ולאחר מכן את נרות השבת. ואשה המדליקה נרות חנוכה בעצמה, וכבר הדליקה נרות שבת, וכן איש שקיבל על עצמו את השבת - לא ידליקו את נרות החנוכה בעצמם, אלא יבקשו מאחר שידליק עבורם, ויוציאם ידי חובה בברכת 'להדליק נר'; ולאחר מכן יברכו בעצמם 'שעשה ניסים', ו'שהחיינו' ביום הראשון. ויש שכתבו, על פי הקבלה, שאף כאשר האיש מדליק נרות

מהו זמן הדלקת הנרות בערב שבת חנוכה?

נרות בכל ערב שבת, ואין צורך לאחור ולהדליקם בסמוך לשקיעה. ויש אומרים, שצריך להסמיך את ההדלקה לשקיעה במידת האפשר, ולכן, הנוהגים להדליק נרות שבת ארבעים דקות לפני השקיעה, יאחרו מעט את ההדלקה בערב שבת זו, וידליקו נרות חנוכה שלושים וחמש דקות לפני השקיעה, ולאחריהם נרות שבת; ויש שהורו להדליק כעשרים דקות לפני השקיעה.

[ביאורים ומוספים דרשו תרעט, 7]

כפי שלמדנו, זמן הדלקת נרות חנוכה בימות החול, הוא בשקיעת החמה, או בצאת הכוכבים, לפי השיטות השונות. אולם, בערב שבת חנוכה, מדליקים לפני השקיעה; ונחלקו הפוסקים בנוגע לזמן ההדלקה:

יש אומרים, שחכמינו ז"ל קבעו לערב שבת חנוכה זמן מיוחד להדלקת נרות חנוכה, דהיינו, סמוך לנרות השבת, ולכן, זמן הדלקת נרות חנוכה ונרות שבת בערב שבת חנוכה, הוא בזמן שבו מדליקים

בזמננו שאור החשמל מאיר את הבית - האם יש להעדיף הדלקת נרות שבת או הדלקת נרות חנוכה?

הפוסקים שאין לעשות כן, משום שכאמור, מטרת הנר של שבת היא שישתמשו באורו, ואילו באור נר החנוכה אסור להשתמש.

ובזמננו, שאור החשמל מאיר, ואין חשש להעדר השלום בבית - נחלקו הפוסקים אם ידליק את הנר למצות נר חנוכה, או למצות נר של שבת.

[סימן תרעה, סעיף א וס"ק א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

חכמינו ז"ל אמרו: "נר ביתו ונר חנוכה - נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו". דהיינו: מי שיש ברשותו בערב שבת חנוכה נר אחד בלבד, ואין באפשרותו להשיג נר נוסף - ידליק את הנר בביתו למצות נר של שבת, כיון שאם ישבו בחשיכה יגרום הדבר להעדר השלום והשלוח בבית, והשלום חשוב יותר מ'פרסומי ניסא' שיש בהדלקת הנר בפתח הבית למצות נר חנוכה.

והדלקת הנר בתוך הבית לשם שתי המצוות - דעת רוב

מדוע נר שבת עדיף על נר חנוכה? | מה הטעם שנר חנוכה עדיף על יין לקידוש? | ומדוע הדלקת נרות חנוכה קודמת להדלקת נרות שבת?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות חנוכה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה'
[משנ"ב חלק ו', סימן תרע"ח סעיפים א' - ד']

שכן שדוחה נרות חנוכה, אלא מדובר שיש לו כסף בשביל פת, ועליה יכול לעשות קידוש היום, ולכן עדיף נר חנוכה מאשר יין לקידוש היום, וכן נר חנוכה קודם ליין של הבדלה, כיוון שזה רק מדרבנן, ולכן הפרסומי ניסא קודם ליין של הבדלה.

הדלקת נר חנוכה קודמת להדלקת נר שבת

בערב שבת מדליקים נר חנוכה לפני נר של שבת, וטעם הדבר, מבאר המשנה ברורה, כדי לצאת את השיטה הסוברת, שאם הוא ידליק נר של שבת קודם, הוא קיבל על עצמו את השבת, ונאסר עליו בעשיית מלאכה, ולא יוכל להדליק נר חנוכה, אבל רוב הפוסקים חולקים וסוברים, שבהדלקת נרות שבת, הוא לא קיבל עצמו את השבת, ולכן, אם הדליק נרות של שבת ולא קיבל שבת במחשבתו, הוא יכול להדליק אחר כך נרות חנוכה, וזה הכל באיש אבל אשה המדליקה, כיוון שהמנהג שהיא מקבלת שבת בהדלקתה, אם כן אם היא תדליק נרות שבת, היא לא תוכל אחר כך להדליק נרות חנוכה, ולכן אם הדליקה נרות שבת, תאמר למישהו אחר שידליק בשבילה נרות חנוכה והוא יברך 'להדליק', אבל ברכת שעשה ניסים, וכן שהחיינו ביום הראשון, יכולה לברך בעצמה, וכמו אדם הרואה נרות אצל אחר, שיכול לברך שעשה ניסים ושהחיינו.

זמן תפילת מנחה בערב שבת של חנוכה

בערב שבת של חנוכה, צריך קודם להתפלל מנחה, ורק אחר כך ידליק נרות של חנוכה, כי אם ידליק קודם נרות חנוכה, יש לו בעיה עם המנחה כיוון שהוא מדליק את הנר של היום הבא, והרי הוא מתפלל מנחה של היום הקודם, ונראה הדבר כסותר אחד את השני.

נר שבת עדיף על נר חנוכה

שלום ביתו של אדם גובר על נר חנוכה, ולכן, עדיף לקנות נר שבת מאשר לקיים את מצות הדלקת נר חנוכה, אבל בשביל נר שבת, הוא לא צריך יותר מנר אחד, ואף על פי שלכתחילה צריך להדליק שתי נרות, אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, אבל המעלה של שתי נרות, לא עומד בפני הדלקת נר חנוכה, ודן המשנה ברורה, שבזמן הזה שמדליקים נרות חנוכה בפנים, יש אומרים שיקנה נר חנוכה שהרי בכל מקרה הוא לא ישב בחושך, כי יש לו את האור של נר חנוכה, וזה הרי מבואר לעיל, שמותר להנות מנר חנוכה כדי שלא להיכשל בעץ או באבן, אבל בכל זאת מביא המשנה ברורה, שרוב האחרונים הסכימו, שאין לחלק בזה בין זמן הגמרא לזמננו, וגם בזמננו שמדליקים בפנים, עדיף לקנות נר שבת מאשר נר חנוכה.

נר חנוכה עדיף על יין לקידוש היום

אדם שיש בפניו שתי אפשרויות, או לקנות נר חנוכה, או יין לקידוש היום, עדיף נר חנוכה,

ויש בזה שתי טעמים:

א. משום שקידוש על היין הוא רק מדרבנן, שהרי מדאורייתא יוצאים ידי חובת קידוש בדברים בלבד, וכנראה ביאור הדבר, שמכיוון שקידוש על היין הוא דרבנן, ונר חנוכה גם הוא דרבנן, דרבנן מול דרבנן, עדיף לקיים את הדרבנן של פרסומי ניסא, מאשר הדרבנן של קידוש היום.
ב. מדובר שיש לו פת, כי אם אין לו פת, בוודאי שקניית הפת דוחה את נר חנוכה, שהרי קניית פת דוחה אפילו נרות שבת, כל

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

* על נרות החנוכה לדלוק לפחות עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים, וכמות השמן הנדרשת לזמן זה אסורה בהנאה. ואם הנר כבה במהלך זמן זה, אין להשתמש בשמן הנוותר בבזיכים אלא להדלקה בימים הבאים בלבד. ויש אומרים, שכל השמן הניתן בבזיכים נחשב כמוקצה למצוה. ושמן שנוותר בסוף ימי החנוכה, אין להניחו להדלקת הנרות בשנה הבאה, אלא יש לשורפו מיד לאחר החנוכה. * השוהה מחוץ לביתו בימי החנוכה, ואשתו מדליקה נרות חנוכה בביתו, יוצא ידי חובתו בהדלקתה. ואם יש לו אפשרות להדליק בעצמו, ראוי שיעשה כן, אך נחלקו הפוסקים אם יברך, ולכן יש להידר ולשמוע את הברכה מפי אחר, או להדליק בברכה בזמן שבו ודאי שאשתו טרם הדליקה בביתו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איזה לולב 'אהב' הרא"ש יותר מלולבים אחרים?

פסול אף לפי דעת המכשירים הנ"ל, משום שזהו שינוי מדרך גדילתו הרגילה של הלולב, ואין זה 'הדר'. ולכתחילה יש להחמיר כדבריהם.

ואם העלים כפופים לגמרי עד שנוֹרָאָה כאילו התקפלו לשניים - אף אם השידרה ישרה, ואף אם התיזומת האמצעית לבדה כפופה באופן זה, הלולב פסול לכל הדעות, מפני שאין בו 'הדר' כלל.

[שו"ע תרמה, ט, ומשנ"ב מ-מא; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 73]

לולב שראשי עליו כפופים, כלומר שהם מתעגלים כלפי מטה - כשר. ורבינו אשר, שנשאל על כשרותו, השיב בחיוב, והוסיף: "ואני אוהב אותו יותר לצאת בו, לפי שאין העלים נחלקים, ותיזומתו קיימת"; דהיינו, שהכיפוף משמר את ראשי העלים, שלא יפרדו חלקיהם ויגרמו לפסילת הלולב. ויש שפוסלים לולב זה. ויש שכתבו, שאם ראשי כל העלים או רובם כפופים, הלולב

הלוח היומי

ב' בשבט | רבי אפרים ב"ר אברהם ברוך גרינבלט זצ"ל, אב"ד ממפיס-טנסי ובעל שו"ת רבבות אפרים

יום זה הוא יו"ט במגילת תענית על שמת ינאי המלך, ששמחה היא לפני הקב"ה כשהרשעים מסתלקים מן העולם. (מג"ת פי"א) **יארצייט:**

תכ"א: רבי מנחם מנדל ב"ר אברהם קרוכמל זצ"ל, אב"ד ניקלשבורג ובעל שו"ת צמח צדק.
 תק"ס: רבי משולם זוסיא (זושיא) ב"ר אליעזר ליפמן זצ"ל, מאניפולי, בעל מנרת זהב.
 תרס"ז: רבי שמחה בונם ב"ר מרדכי מנחם מנדל קליש זצ"ל, האדמו"ר מאוטווצק.
 תש"ל: רבי ישראל חיים ב"ר בנימין קפלן זצ"ל, ר"י בית מדרש עליון ארה"ב.
 תשנ"ה: רבי מנצור ב"ר יעקב בן שמעון זצ"ל, מרבני ישיבת פורת יוסף, בעל שמן המאור עה"ת.
 תשע"א: רבי שלמה דב ב"ר מרדכי שפירא זצ"ל, מקאמינקא-קוריץ, רב קהילת בני אברהם נ"י.
 תשע"ד: רבי אפרים ב"ר אברהם ברוך גרינבלט זצ"ל, אב"ד ממפיס-טנסי ובעל שו"ת רבבות אפרים.

אתה מכיר את מעלותיך?

מרן המשגיח רבי ירוחם ממיר אמר: אוי לו לאדם שאינו מכיר את ליקויי נפשו, שהרי אינו יודע מה עליו לתקן. אבל אוי ואבוי לאדם שאינו מכיר מעלותיו, כי הן אפילו את כלי עבודתו אינו מכיר!
(עלי שור להגר"ש וולבה ח"א עמ' קסט)

נשתדל להתבונן ולהכיר במעלותינו ובכשרונותינו, ולנצלם לעבודת השי"ת

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il